

Pedagogická komunikace

4. lekce: Komunikace v kontextu skupinového vyučování

Mgr. Kateřina Lojdová, Ph.D.
lojdova@ped.muni.cz

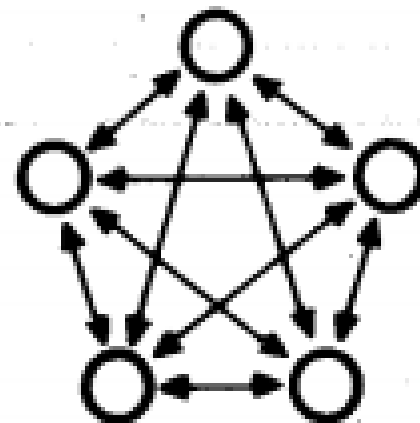
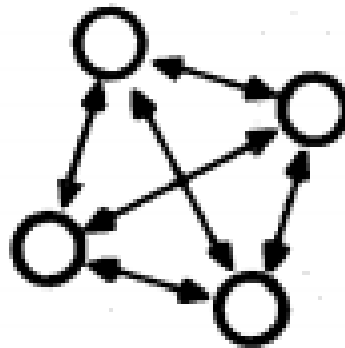
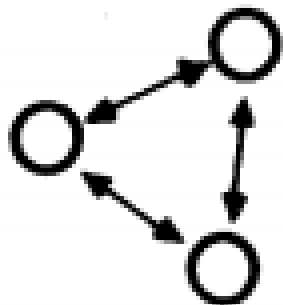
Proč pracovat ve skupinách?

Skupinové vyučování

- ▶ odlišná organizační forma od hromadného vyučování
- ▶ záměrně vytváří takové didaktické situace, v nichž žáci musí spolupracovat, musí spolu komunikovat
- ▶ využívá poznatků sociální psychologie a sociální pedagogiky o tom, že práce ve skupině usnadňuje učení, motivuje a umožňuje regulovat činnost jejích členů

Komunikace ve skupinovém vyučování

Obousměrná žákovská komunikace při skupinové práci (učitel vyznačen černě)

Některá úskalí

- ▶ Učitel postupuje formálně a s minimálním efektem nebo tuto formu přeceňuje, očekává, že se dobré výsledky dostaví automaticky, bez ohledu na zvláštnosti cílů, učiva, sociálních vztahů mezi žáky
- ▶ Učitel nedokáže sestavit, takové žákovské skupiny, jejichž složení by odpovídalo požadovaným úkolům
- ▶ Učitel neumí zorganizovat počáteční, etapu skupinové práce. Navozuje skupinovou práci stereotypně (např. pokynem: Porad'te se ve skupinách)
- ▶ Učitel neumí vhodně řídit, průběh skupinové práce

Tipy pro učitele

pokud se kooperace ve skupinách nedaří

- ▶ naznačte vhodný postup
- ▶ přiřad'te žákům role ve skupině
- ▶ buďte po ruce, ale pokud to není třeba, do práce skupin příliš nezasahujte
- ▶ pokud chcete mluvit ke všem, přeruš'te práci skupin:
 - tleskáním
 - zvonečkem/gongem
 - zhasnutím světel ve třídě
- ▶ mějte připravenou drobnou aktivitu pro nejrychlejší skupiny
- ▶ reflexi zaměřte na procesy i na výsledek

Jak rozdělit žáky do skupin

- ▶ Náhodně
- ▶ Podle kamarádství
- ▶ Podle kritéria
 - A) homogenní
 - B) heterogenní

Úloha učitele

- ▶ vysvětlit zadání, definovat skupinový úkol
- ▶ vymezit pravidla skupinové práce
- ▶ vymezit kritéria hodnocení
- ▶ stanovit časový limit pro práci
- ▶ působit jako moderátor a poradce
- ▶ monitorovat a pozitivně podporovat činnost skupin
- ▶ umožnit skupinám zažít úspěch
- ▶ nabídnout prostor pro závěrečnou reflexi

Metody práce se skupinou

- ▶ metody podání učiva
- ▶ problémové metody
- ▶ projektové metody
- ▶ metody pracovní, laboratorní práce
- ▶ metody opakování a procvičování
- ▶ nácvik poznávacích procesů, motorický trénink (sportovní činnost ap.)
- ▶ řešení výchovných problémů týkajících se žákovského kolektivu

Otázky

- ▶ Jaká témata z Vašeho oboru jsou vhodná pro skupinové vyučování a jaká naopak vhodná nejsou?
- ▶ Jak by se lišil úvodní postup ve skupinovém vyučování oproti hromadnému vyučování?
- ▶ Na základě jakých kritérií byste tvořili skupiny pro skupinové vyučování?

